

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

WAKACJE i inne pluralia tantum

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

WAKACJE, ferie (a w czasie roku szkolnego i akademickiego: zajęcia i ćwiczenia), bachanalia, amory, alimenty, chrzciny, urodziny i imieniny, majtki i bokserki, spodnie i bryczesy, cążki i nożyczki, chaszczce i zarośla, bambetle, drożdże, bakalie, czary-mary, achy i ochy (i jeszcze wiele, wiele innych) to rzeczowniki nie mające form liczby pojedynczej, czyli rzeczowniki pluralia tantum. Wszystkie pluralia tantum mają rodzaj niemęskoosobowy, a jeśli już łączą się z jakimiś liczebnikami, o tylko z liczebnikami porządkowymi i zbiorowymi. Powiemy i napiszemy zatem: W piątki mieliśmy tylko troje zajęć, a we wtorki aż pięcioro ćwiczeń i jedno konwersatorium. Niektóre przedmioty określane rzeczownikami pluralia tantum można liczyć, używając zarówno liczebników zbiorowych, jak i połączenia liczebnika głównego z wyrazem 'para', np. dwoje cążków i dwoje nożyczek albo: dwie pary cążków i dwie pary nożyczek. Określenia ubrań zazwyczaj łączymy z wyrazem 'para', np. cztery pary majtek, trzy pary spodni. Połączenia z liczebnikiem zbiorowym też są poprawne, choć mało kto ich używa: czworo majtek, troje spodni. Takie określenia jak wakacje czy ferie również można łączyć z liczebnikami zbiorowymi, np. W ciągu ostatnich pięciu lat dwoje wakacji spędziliśmy nad Bałtykiem, a troje w Sudetach, choć najczęściej stosujemy konstrukcje opisowe, np. W ciągu ostatnich pięciu lat wakacje dwukrotnie spędziliśmy nad Bałtykiem, a trzykrotnie w Sudetach. Nie wszystkie rzeczowniki pluralia tantum sensownie łączą się z liczebnikami, nie wszystkie bowiem logicznie łączą się z pojęciem liczby. Powiemy i napiszemy: Polanka była w dwóch miejscach porośnięta chaszczami, a nie: Na polance było dwoje chaszczy; Idź i przynieś tutaj i te bambetle, i tamte, a nie: Idź i przynieś tutaj oboje bambetli. Warto pamiętać, że pluralia tantum – jako wyjątki wśród form liczby mnogiej – łączą się z formami zaimka 'każdy', który zasadniczo nie ma form liczby mnogiej. Poprawnie zatem: Uwzględniono wszystkie sytuacje (a nie: każde sytuacje), ale: Przyjeżdżał do nas na każde wakacje (a nie: na wszystkie wakacje).